

Zespół Szkół Zawodowych im. S. Petőfi w Ostródzie ul.
Sportowa 1

Wewnętrzny System
Doradztwa Zawodowego
DLA TECHNIKUM
I LICEUM
OGÓLNOKSZTAŁCACEGO

OPRACOWAŁA : Jolanta Senkowska-Taborek – doradca zawodowy

Zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną w 2018 roku.

PREAMBUŁA

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opracowany został na cały cykl kształcenia w technikum i liceum ogólnokształcącym. WSDZ obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę i wszystkich nauczycieli w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. System ten określa rolę i zadania osób odpowiedzialnych za organizację doradztwa zawodowego w szkole. Z nowym rokiem szkolnym zespół ds. doradztwa zawodowego opracowuje roczny program działań podejmowanych przez ogół pracowników szkoły, zawierający rodzaj działania/ tematykę zajęć, metody i formy realizacji, inaczej sposoby realizacji oraz odbiorców, realizatorów i sojuszników, a także terminy oraz uwagi do realizacji/komentarze.

WSDZ jest spójny z programem i planem wychowawczo-profilaktycznym szkoły, a także ze Statutem Szkoły. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele oraz instytucje wspierające proces doradczy. Uczeń przygotowany do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który zna swoje zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny i ma plany na przyszłość.

1. PODSTAWY PRAWNE DOTYCZĄCE REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO W BRANŻOWEJ SZKOLE.

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w szkołach regulują m.in.:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia (Dz.U. z 2004r. Nr 256 poz. 2572, z późn zm.).
- Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016r. , wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno – wychowawczej szkoły.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 czerwca 2017 roku w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach., (Dz. U. z 2017r. poz.59 i 949).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego./ Dz.U. 2019 poz.325/.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 roku w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. z 2001r. nr 61 poz.624).
- Rozporządzenie MEN z dnia 3 sierpnia 2018 w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowawcami albo na ich rzecz przez nauczycieli pracowni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych / Dz.U. z 2018r. poz.1601/

2. GŁÓWNE CELE REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO W TECHNIKUM ORAZ LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCACYM OPRACOWANE NA CYKL KSZTAŁCENIA.

Celem ogólnym doradztwa zawodowego jest przygotowywanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji i dokonywania zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

3. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z DORADZTWEM ZAWODOWYM I ICH ADRESACI.

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole branżowej są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

3.1.Działania kierowane do uczniów:

- Udzielanie porad i konsultacji indywidualnych.
- Prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych¹.

---

¹ Rozporządzenie MEN z dnia 13 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego.

- Przygotowywanie „portfolio” z uczniami w celu przygotowania ich do wyjścia na rynek pracy.
- Realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu i treści programowych zbieżnych z zadaniami programowymi doradztwa zawodowego.
- Aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów- np. poprzez udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych.
- Określanie potencjału edukacyjno – zawodowego.
- Organizowanie zajęć praktycznych, praktyk zawodowych oraz staży zawodowych.
- Organizowanie spotkań z przedstawicielami firm współpracującymi ze szkołą .Zachęcanie do uzyskiwania referencji z miejsc praktyk zawodowych lub miejsc odbywania przez uczniów staży zawodowych.
- Inspirowanie do zdobywania nowych umiejętności poprzez udział w dodatkowych zajęciach zawodowych i kołach zainteresowań.
- Angażowanie uczniów w działania na rzecz promocji szkoły.
- Organizowanie spotkań z przedstawicielami rynku pracy oraz z pracodawcami poszukującymi przyszłych pracowników.
- Organizowanie wycieczek zawodowych, w których znajdują się stanowiska pracy adekwatne do zawodów wybieranych przez uczniów.
- Organizowanie dodatkowych szkoleń, kursów zawodowych m.in.. w ramach funduszy pozyskanych z Unii Europejskiej dających nowe kwalifikacje uprawnienia, umiejętności.
- Umożliwienie udziału w targach pracy.
- Umożliwienie udziału w targach edukacyjnych.
- Organizowanie dla uczniów spotkań informacyjnych z przedstawicielami szkół dla dorosłych.
- Informowanie o ofercie kształcenia po ukończeniu szkoły w edukacji poza formalnej, formalnej, nieformalnej.

- Organizowanie spotkań z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju zawodowego).
- Prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla osób zgłaszających problem a szczególnie dla uczniów ze SPE.

3.2. Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- Organizowanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej.
- Inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy.
- Organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy.
- Udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego.
- Wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

3.3. Działania kierowane do rodziców:

- Organizowanie spotkań informacyjno – doradczych z doradcą zawodowym w szkole.
- Inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy.
- Prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno – zawodowych uczniów.
- Udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych.
- Włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

4. TREŚCI PROGRAMOWE ORAZ CELE SZCZEGÓŁOWE – OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW:

A) W obszarze poznawanie własnych zasobów – uczeń:

- Sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”).
- określa obszary do rozwoju edukacyjno – zawodowego i osobistego.
- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych.
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno – zawodowej.
- Analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno zawodowej.
- Określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

B) W obszarze świat zawodów i rynek pracy - uczeń:

- Analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno – zawodowych.
- Określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy.
- Porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika.
- Konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy.
- Określa znaczenie i wskazuje możliwości stażu zawodowego lub zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej.
- Sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców.

- Przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej.
- Charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.
- Charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno – zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

C) W obszarze rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – uczeń:

- Korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego.
- Analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji.
- Określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.
- Analizuje możliwości kontynuowania nauki.

D) W obszarze planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych – uczeń:

- Ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno – zawodowej.
- Sporządza Indywidualny Plan Działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno – zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji nt. rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki decyzji.
- Dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno – zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

5. DORADZTWO ZAWODOWE DLA UCZNIÓW JEST REALIZOWANE:

- Podczas zajęć grupowych związanych z doradztwem zawodowym, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania,
- Podczas: zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz podczas wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców, m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli.
- Podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze itp.) lub poza nią (udział w targach edukacyjnych, targach pracy, wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy itp.).

6. REALIZATORZY DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWEM ZAWODOWYM.

Dyrektor szkoły odpowiada za realizację działań związanych z doradztwem zawodowym. Do realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, kierownik praktycznej nauki zawodu, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciel – wychowawca świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (psycholog, pedagog szkolny, doradca zawodowy) oraz pielęgniarka.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizacji doradztwa zawodowego w szkole;

- organizuje w szkole wspomaganie działań związanych z doradztwem zawodowym poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
  - wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji doradztwa zawodowego;

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

Nauczyciele przedmiotów (ogólnych i zawodowych):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach zawodowych;
- prowadzą koła zainteresowań i zajęcia dodatkowe;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym. Specjaliści:
- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje i aktualizuje, udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole np. pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków adekwatnych do zawodów wybranych przez uczniów.

METODY I FORMY REALIZACJI

Formy pracy przy realizacji doradztwa zawodowego w szkole:

- Praca grupowa
- Konsultacje indywidualne
- Wykłady
- Dyskusje
- Burza mózgów
- Warsztaty
- Pogadanki
- Prelekcje
- Prezentacje multimedialne

- Filmy
- Testy
- Ankiety
- Kwestionariusze
  - Konkursy , olimpiady,
  - Lekcje wychowawcze,
  - Gazetki tematyczne,
  - Kursy, szkolenia
  - Debaty, spotkania z przedstawicielami firm oraz z absolwentami szkoły

7. SOJUSZNICY – SIEĆ WSPÓŁPRACY.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne dla szkół, stanowią: poradnie psychologiczno – pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne, Młodzieżowe Centra Kariery, Urzędy Pracy, szkoły programowo wyższe, Cech Rzemiosł Różnych, Ochotnicze Hufce Pracy. Jednakże szkoła dodatkowo pozyskuje partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym. Należą do nich instytucje, placówki, firmy, które mogą być angażowane w działania kierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

8. EWALUACJA .

W ustaleniu czy realizowany WSDZ oraz program przynosi oczekiwane efekty, niezbędna jest jego ewaluacja. Należy więc kontrolować zarówno przebieg procesu, jak i osiągnięte wyniki. W każdym roku szkolnym we wrześniu będzie opracowywany roczny Program Pracy Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego szkoły w formie odrębnego dokumentu. Monitorowanie Programu odbywać się będzie pod koniec każdego semestru szkolnego (Załącznik nr 1), a uzyskane informacje wykorzystywane będą do modyfikacji programu (jeżeli wystąpi taka potrzeba). Wnioski z monitorowania będą uwzględniane do planowania pracy na następny rok szkolny, przedstawiane Radzie Pedagogicznej.

Narzędzia ewaluacji:

- Analiza dokumentacji / np. dzienniki, karty usług doradczych, testy,;/
- Ankiety;
- Obserwacja;
- Wywiad;
- Rozmowy z rodzicami, pedagogiem, psychologiem; nauczycielami, wychowawcami i innymi pracownikami.

